

Finnwatch ry

TOIMINTAKERTOMUS VUODESTA 2013

Hyväksytty yhdistyksen kokouksessa 15.5.2014

1. YLEISTÄ

Vuoden 2013 aikana Finnwatch tuotti perustehtävänsä mukaisesti yritys vastuukysymyksiä tarkastelevia tutkimuksia ja teki vaikuttamistyötä toimintasuunnitelmassa määriteltyjen painopisteiden mukaisesti. Tutkimuksia tuotettiin jäsenten toimeksiannoista sekä Ihmisarvoisen työn ohjelman ja uuden, keväällä 2013 toimintansa aloittaneen Kestävän talouden ohjelman kautta.

Yhdistyksen omien tutkimusohjelmien lisäksi toteutettiin ulkoasiainministeriön viestintätuella toiminut yksivuotinen *Yritysten vastuullisuuden edistäminen julkisilla hankinnoilla* -hanke.

Finnwatchin strategian mukaisesti vuonna 2013 vahvistettiin ja kasvatettiin Finnwatchin roolia yritys vastuukysymysten asiantuntijana ja yhteiskunnallisena keskustelijana. Tässä onnistuttiin erinomaisesti erityisesti Finnwatchin saaman runsaan medianäkyvyyden ansiosta.

2. TUTKIMUKSET, SELVITYKSET JA ARTIKKELITUOTANTO

Vuonna 2013 tuotettiin seuraavat tutkimukset ja selvitykset:

- 21.1.2013 Halvalla on hintansa – Kaupan omien merkkien tuotteiden vastuullisuus
Rahoittaja: Ihmisarvoisen työn ohjelman kumppanijärjestöt, ulkoasiainministeriö
- 3.9.2013 Stora Enso ja ihmisoikeudet – CASE: Työelämän oikeuksien toteutuminen Stora Enso
Inpac Intiassa
Rahoittaja: Suomen Ammattiliittojen Solidaarisuuskeskus SASK
- 29.10.2013 Ei tietoja, ei tuloja? – Outotec, Attendo ja vastuullinen veronmaksu
Rahoittaja: Kestävän talouden tutkimusohjelman kumppanijärjestöt
- 19.11.2013 Alkuperä tuntematon – Sosiaalinen kestävyys kuntien julkisissa hankinnoissa
Rahoittaja: Ihmisarvoisen työn ohjelman kumppanijärjestöt, ulkoasiainministeriö
- 10.12.2013 Suomalaisten designtuotteiden vastuullisuus – CASE: Iittala ja Marimekko
Thaimaassa
Rahoittaja: Ihmisarvoisen työn ohjelman kumppanijärjestöt, ulkoasiainministeriö

Vuoden 2013 puolella valmistellun *Messinkilaahtojen valtakunta* -raportin julkaisu siirrettiin vuoden 2014 alkuun.

Vuonna 2013 laadituista tutkimuksista kolme piti sisällään kenttätutkimusta. Kenttätutkimusta tehtiin Intiassa ja Thaimaassa. Finnwatchin tutkimustoiminnan eettistä ohjetta noudatettiin kaikissa julkaistuissa tutkimuksissa.

Selvitysten ja tutkimusten lisäksi Finnwatch julkaisi vuonna 2013 yhteensä 34 verkkosivuartikkelia

ja -uutista.

Tutkimusraporttien lisäksi julkaistiin Finnwatchin strategian mukaisesti myös neljä seuranta-artikkelia edellisten vuosien tutkimuksista. Seuranta-artikkelit olivat:

11.2.2013 Edistystä ja uusia ongelmia luonnonkumituotteiden vastuullisuudessa

14.3.2013 Parannuksia Guangdongin hikipajoissa?

21.3.2013 SodaStream jatkaa toimintaansa Israelin laittomassa siirtokunnassa

9.11.2013 Edistysaskelia Metson Meksikon tehtaalla

3. VIESTINTÄ

Mediaviestintä

Finnwatchin julkaisuista viestittiin toimittajille ja tiedotusvälineille lähettämällä tiedotteita ja järjestämällä julkistamistilaisuuksia. Vuoden aikana järjestettiin kaksi lehdistötilaisuutta ja julkaistiin 12 tiedotetta. Raporttien kohderyhmien kannalta tärkeimpiin toimittajiin oltiin myös henkilökohtaisesti yhteydessä. Media tarttui myös moneen Finnwatchin verkkosivulla uutisoituun yritysvastuuaiheeseen.

Mediatiedotuksessa panostettiin erityisesti laajalevikkisiin valtakunnallisiin tiedotusvälineisiin (STT, radion ja televisiokanavien uutis- ja ajankohtaisohjelmat, Helsingin Sanomat, tärkeimmät aikakauslehdet), suurimpiin maakuntalehtiin, järjestölehtiin sekä julkaisujen teemojen kannalta relevantteja toimialoja seuraaviin lehtiin. Kolmen vuonna 2013 julkaistun raportin yhteydessä toimituksille tarjottiin käyttöön myös lehdistökuvia.

Finnwatchin saama mediahuomio lisääntyi merkittävästi vuoden 2013 aikana ja järjestön rooli yritysvastuukysymysten asiantuntijana kasvoi. Erityisen tärkeässä roolissa näkyvyyden lisääntymisessä oli tammikuussa 2013 julkaistu ja laajasti uutisoitu *Halvalla on hintansa* -raportti. Kestävän talouden ohjelmassa julkaistu *Ei tietoja, ei tuloja?* -raportti lisäsi Finnwatchin asiantuntijaroolia verojen maksun vastuullisuuteen liittyvissä kysymyksissä.

Viestintä suurelle yleisölle

Yhdistyksen verkkosivujen uudistus aloitettiin vuoden 2013 lopussa. Uudistuksen yhteydessä verkkosivun ulkoasu modernisoidaan ja sivuston visuaalisuuteen ja käytettävyyteen panostetaan lisää.

Finnwatchin Facebook-sivujen fanimäärä nousi vuoden 2012 lopun 800:sta 1600 faniin. Nousua voidaan pitää hyvänä tuloksena sillä Facebook-mainontaan tai postausten promoamiseen ei käytetty lainkaan rahaa.

Medianäkyvyyden lisäksi Finnwatch tavoitti suurta yleisöä myös eri puolilla Suomea järjestetyissä tilaisuuksissa. Vuoden 2013 aikana Finnwatchin edustajat esiintyivät yhteensä 35 tilaisuudessa.

4. JÄSENISTÖ, YHTEISTYÖJÄRJESTÖT JA VARAINHANKINTA

Finnwatchin toimisto tiedotti hallituksen jäsenille operatiivisesta toiminnasta kahden kuukauden välein toteutetulla raportoinnilla. Hallitukselle pyrittiin toimittamaan etukäteen myös tiedotteiden ja raporttien sisällöt. Finnwatchin tutkimusten julkaisuajankohdat ja aiheet sovittiin yhdessä rahoittajien ja kumppanijärjestöjen kanssa. Jäsenjärjestöjen ja muiden keskeisten sidosryhmien asiantuntemusta käytettiin hyväksi raporttien sisällön relevanssin ja oikeellisuuden varmistamiseksi.

Ihmisarvoisen työn ohjelman yhteistyökumppaneita kuultiin erillisissä kuulemistilaisuuksissa ja tutkimusaiheet valittiin järjestöiltä tulleiden ehdotusten pohjalta. Kumppaneille tiedotettiin tutkimushankkeiden ja niihin liittyvän vaikuttamistyön etenemisestä myös erillisillä sähköpostikoosteilla.

Vuonna 2013 Dalitien Solidaarisuusverkosto liittyi Finnwatchin jäsenjärjestöksi. Ihmisarvoisen työn ohjelman kumppaneina jatkoivat Julkisten ja hyvinvointialojen liitto JHL, Tehy, Ammattiliitto Pro, Suomen Elintarviketyöläisten Liitto SEL, TEAM ja Solidaarisuus. Tammikuussa 2013 myös Palvelualojen Ammattiliitto PAM liittyi Ihmisarvoisen työn ohjelmaan.

Keväällä 2013 toimintansa aloittaneessa Kestävän talouden tutkimusohjelmassa kumppaneina toimiva palkansaajakeskusjärjestöt STTK, SAK, Akava, Kepa ja Attac.

Finnwatch ei hakenut Poliisihallitukselta rahankeräyslupaa vuodelle 2013. Tämä johtui luvan ja siitä aiheutuvan raportointivelvollisuuden suurista kustannuksista, jotka edellisvuonna ylittivät lahjoituksina kerätyn rahan yhteissumman.

5. MUUT SIDOSRYMÄT JA VAIKUTTAMISTYÖ

Yhdistys jatkoi aktiivista dialogia yritysten kanssa. Vuoropuhelua käytiin erityisesti Finnwatchin tuottamiin julkaisuihin liittyen, mutta yrityksiä tavattiin myös muissa merkeissä.

Finnwatch osallistui aktiivisesti työ- ja elinkeinoministeriön alaisen yritys- ja yhteiskuntavastuun neuvottelukunnan (YHVA) toimintaan. Näkyvin YHVAn toimintaan liittyvä keskustelu käytiin kesäkuussa 2013 kun Finnwatchin YHVA-edustaja Sonja Vartiala jätti eriävän mielipiteen neuvottelukunnan päätöksen Pöyry Oyj:tä koskevassa OECD-valituksessa.

Finnwatch toimi aktiivisesti myös European Coalition for Corporate Justice ECCJ:ssä ja jatkoi jäsenyyttään avoimempia rahoitusmarkkinoita ajavan Financial Transparency Coalition -verkostossa sekä yritysten valtaa EU:ssa valvovassa Alter-EU -verkostoissa.

Vuonna 2013 tehtiin tutkimusyhteistyötä ruotsalaisen Swedwatchin kanssa Stora Enson Intian toiminnasta julkaistussa raportissa.

Erityisen paljon Finnwatchin resursseja jouduttiin käyttämään thaimaalaisen Natural Fruit -yrityksen Finnwatchin tutkija Andy Hallia vastaan nostaman oikeusjutun seuraamiseen.

Vaikuttamistyötä tehtiin käymällä vuoropuhelua yritysten, päättäjien ja virkamiesten kanssa. Vuonna 2013 Finnwatch lähetti seitsemän virallista kannanottoa itsenäisesti tai yhdessä muiden järjestöjen kanssa.

Finnwatchi kannanotot vuonna 2013:

30.9.2013 Lausunto hallituksen esitykseen eduskunnalle laiksi kaupparekisterilain muuttamisesta

(HE 59/2013 vp)

- 19.9.2013 Finnwatchin lausunto talousvaliokunnalle yritysvastuuraportointia koskevasta direktiiviehdotuksesta
- 26.6.2013 Kansalaisjärjestöjen lausunto EU:n konfliktimineraalilainsäädännön uudistustarpeesta (Finnwatch mukana makeITfair ja Good Electronics -verkostojen kautta)
- 13.6.2013 Finnwatchin ja Kepan lausunto hallintovaliokunnalle EU:n rahanpesudirektiivistä
- 20.5.2013 Finnwatchin ja Ihmisoikeusliiton kommentit Thaimaan työviranomaisten Natural Fruitia koskevaan tarkastusraporttiin
- 23.4.2013 Finnwatchin lausunto Team Finland -hankkeen strategiasta
- 17.4.2013 Finnwatchin ja Kepan kirjallinen lausunto eduskunnan talousvaliokunnalle EU:n rahanpesudirektiivistä
- 28.3.2013 Finnwatchin ja 57 muun järjestön kannanotto monikansallisten yritysten verotuskäytäntöihin

Kannanottojen lisäksi panostettiin kuntien julkisten hankintojen vastuullisuuden edistämiseksi tehtävään vaikuttamistyöhön. Finnwatch kävi keskusteluja kymmenien kuntien kanssa, esiintyi kahdessa julkisille hankkijoille suunnatussa koulutustilaisuudessa sekä osallistui työ- ja elinkeinoministeriön laatiman sosiaalisesti vastuullisia hankintoja käsittelevän oppaan laatimiseen.

6. HENKILÖSTÖ

Yhdistyksessä työskenteli koko vuoden kaksi työntekijää: tutkija ja toiminnanjohtaja. Henri Purje jätti tehtävänsä tutkijana 5.9.2013 ja hänen tilalleen määräaikaiseen työsuhteeseen palkattiin Matti Ylönen. Matti Ylösen seuraajaksi rekrytoitiin joulukussa 2013 Henri Telkki, joka toimii Finnwatchin tutkijana ja lakimiehenä. Finnwatchin pitkäaikaisen tutkijan Päivi Pöyhönen opintovapaata jatkettiin vuoden 2013 loppuun. Toiminnanjohtajana jatkoi Sonja Vartiala.

Finnwatchin toimistolla työskenteli vuonna 2013 myös työelämävalmennettava Katariina Vihersalo, korkeakouluharjoittelija Rosa Lampela sekä työkokeilija Jessica Diepenbroek.

7. TALOUS

Yhdistyksen taloustilanne vuonna 2013 oli hyvä ja rahaa pystyttiin siirtämään taseeseen puskuriksi mahdollisia taloudellisesti haastavampia vuosia varten.

Yhdistyksen tulot vuonna 2013 olivat 175 775,48 euroa ja menot 153 446,54 euroa. Jäsenmaksutulojen osuus oli 6 480 euroa. Ulkoministeriöltä saatiin 40 000 euroa hankerahoitusta viestintä- ja globaalikasvatushankkeeseen.

Ylijäämää vuodelta 2013 kertyi 22 328,94 euroa. Ylijäämä johtui pääasiassa siitä, että Finnwatchin Thaimaassa oikeuteen haastetun tutkijan Andy Hallin oikeuskäsittely ei edennyt vuoden 2013 aikana eikä tähän budjetoituja varoja jouduttu käyttämään täysimääräisesti.